

משניות לג' תמוז

באותיות השם
דכ"ק אדמו"ר זי"ע



במשך המעת לעת - ללמוד פרקי
המשניות של אותיות השם"



יו"ל לרגל יום ההילולא

מ

ברכות פרק א'

א. מאימתי קורין את שמע בערבית. משעה שהכהנים נכנסים לאכל בתרומתן, עד סוף האשמורה הראשונה, דברי רבי אליעזר. וחכמים אומרים, עד חצות. רבן גמליאל אומר, עד שיעלה עמוד השחר. מעשה שבאו בניו מבית המשתה, אמרו לו, לא קרינו את שמע. אמר להם, אם לא עלה עמוד השחר, תיבין אתם לקרות. ולא זו בלבד, אלא כל מה שאמרו חכמים עד חצות, מצותן עד שיעלה עמוד השחר. הקטר חלבים ואברים, מצותן עד שיעלה עמוד השחר. וכל הנאכלים ליום אחד, מצותן עד שיעלה עמוד השחר. אם בן, למה אמרו חכמים עד חצות, כדי להרחיק את האדם מן העברה:

ב. מאימתי קורין את שמע בשחרית. משיביר בין תכלת ללבן. רבי אליעזר אומר, בין תכלת לכרתי. וגומרה עד הנץ החמה. רבי יהושע אומר, עד שלש שעות, שבן דרך בני מלכים לעמוד בשלש שעות. הקורא מכאן ואילך לא הפסיד, כאדם הקורא בתורה:

ג. בית שמאי אומרים, בערב כל אדם יטו ויקראו, ובבקר יעמדו, שנאמר ובשכבך ובקומך. ובית הלל אומרים, כל אדם קורא בדרבנו, שנאמר ובלכתך בדרך. אם בן, למה נאמר ובשכבך ובקומך, בשעה שבני אדם שוכבים, ובשעה שבני אדם עומדים. אמר רבי טרפון, אני הויתי בא בדרך, והטתי לקרות, כדברי בית

שְׂמַאי, וְסַבְנָתִי בְּעֵצְמֵי מִפְּנֵי הַלֶּסְטִים. אָמְרוּ לוֹ, כְּדֵי הֵייתָ לְחֹבֵב
בְּעֵצְמָה, שְׁעֵבֶרְתָּ עַל דְּבַרֵי בַּיִת הַלֵּל:

ד. בַּשָּׁחַר מְבַרְךְ שְׁתִּים לִפְנֵיהָ וְאַחַת לְאַחֲרֶיהָ, וּבְעֶרְבַת שְׁתִּים
לִפְנֵיהָ וְשְׁתִּים לְאַחֲרֶיהָ. אַחַת אֶרְכָּה וְאַחַת קֶצֶרָה. מְקוֹם שֶׁאָמְרוּ
לְהַאֲרִיךְ, אֵינֹו רֵשָׁאֵי לְקֶצֶר. לְקֶצֶר, אֵינֹו רֵשָׁאֵי לְהַאֲרִיךְ. לְחַתָּם,
אֵינֹו רֵשָׁאֵי שְׁלֵא לְחַתָּם. וְשְׁלֵא לְחַתָּם, אֵינֹו רֵשָׁאֵי לְחַתָּם:

ה. מִזְכִּירֵינִי יְצִיאַת מִצְרַיִם בְּלֵילוֹת. אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר בֶּן עֲזַרְיָה,
הָרִי אֲנִי כְּבֶן שֶׁבַעִים שָׁנָה, וְלֹא זָכִיתִי שֶׁתֹּאמַר יְצִיאַת מִצְרַיִם
בְּלֵילוֹת, עַד שֶׁדָּרְשָׁהּ בֶּן זֹמַא, שֶׁנֶּאֱמַר לְמַעַן תִּזְכֹּר אֶת יוֹם צֵאתְךָ
מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם כָּל יְמֵי חַיֶּיךָ. יְמֵי חַיֶּיךָ, הַיָּמִים. כָּל יְמֵי חַיֶּיךָ, הַלֵּילוֹת.
וְחַכְמַיִם אוֹמְרִים, יְמֵי חַיֶּיךָ, הָעוֹלָם הַזֶּה. כָּל יְמֵי חַיֶּיךָ, לְהֵבִיא
לְיָמוֹת הַמְּשִׁיחַ:

ב

שבת פרק כ"א

א. נוֹטֵל אָדָם אֶת בָּנוּ וְהָאֶבֶן בְּיָדוֹ, וְכֹלְפֵלָה וְהָאֶבֶן בְּתוֹכָהּ.
וּמְטַלְטְלֵינִי תְרוּמָה טְמֵאָה עִם הַטְּהוּרָה וְעִם הַחֲלִין. רַבִּי יְהוֹנָדָה
אוֹמֵר, אַף מַעֲלִין אֶת הַמְדַמְעֵ בְּאַחַד וּמֵאָה:

ב. הָאֶבֶן שֶׁעַל פִּי הַחֲבִית, מְטָה עַל צְדָה וְהִיא נוֹפֶלֶת. הֵייתָ
בֵּין הַחֲבִיּוֹת, מִגְּבִיחָהּ וּמְטָה עַל צְדָה וְהִיא נוֹפֶלֶת. מְעוֹת שֶׁעַל
הַכֹּר, נוֹעַר אֶת הַכֹּר וְהֵן נוֹפְלוֹת. הֵייתָ עָלָיו לְשִׁלְשֵׁת, מְקַנְחָה
בְּסִמְרָטוֹ. הֵייתָ שָׁל עוֹר, נוֹתֵנִין עָלֶיהָ מִיָּם עַד שֶׁתִּכְלָה:

ג. בית שמאי אומרים, מגביהין מן השלחן עצמות וקלפין. ובית הלל אומרים, נוטל את הטבלה כלה ומנערה. מעבירין מלפני השלחן פרוזין פחות מכוזת ושער של אפונין ושער של עדשים, מפני שהוא מאכל בהמה. ספוג, אם יש לו עור בית אחיזה, מקנחין בו, ואם לאו, אין מקנחין בו. וחכמים אומרים, בין כך ובין כך, נטל בשבת, ואינו מקבל טמאה:

ח

שבת פרק כ"ב

א. חבית שנשברה, מצילין הימנה מוזן שלש סעודות, ואומר לאחרים, באו והצילו לכם, ובלבד שלא יספגו. אין סוחטין את הפרות להוציא מהן משקין, ואם יצאו מעצמן, אסורין. רבי יהודה אומר, אם לאכלין, היוצא מהן מתר, ואם למשקין, היוצא מהן אסור. חלות דבש שרסקן מערב שבת ויצאו מעצמן, אסורין. ורבי אליעזר מתיר:

ב. כל שפא בחמין מערב שבת, שורין אותו בחמין בשבת, וכל שלא בא בחמין מערב שבת, מדיחין אותו בחמין בשבת, חוץ מן המליח הישן, ודגים מלוחים קמנים וקוללים האספגין, שהדחתן זו היא גמר מלאכתן:

ג. שובר אדם את החבית לאכל הימנה גרוגרות, ובלבד שלא יתכונן לעשות כלי. ואין נוקבים מגופה של חבית, דברי רבי יהודה.

וּחְכָמִים מִתִּירִין. וְלֹא יִקְבְּנָה מִצְדָּה. וְאִם הִיְתָה נְקוּבָה, לֹא יִתֵּן עָלֶיהָ שְׁעוֹה, מִפְּנֵי שֶׁהוּא מְמָרֵחַ. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, מַעֲשֵׂה בָּא לְפָנָי רַבֵּן יוֹחָנָן בֶּן זַפְאִי בְּעָרֵב, וְאָמַר, חוֹשֵׁשְׁנִי לֹו מִחֲטָאת:

ד. נוֹתְנִין תְּבַשִּׁיל לְתוֹךְ הַבּוֹר בְּשָׁבִיל שְׂיֵהָא שְׁמוּר, וְאֵת הַמַּיִם הַיְפִים בְּרָעִים בְּשָׁבִיל שְׂיִצְנוּ, וְאֵת הַצּוֹנֵן בְּחֻמָּה בְּשָׁבִיל שְׂיִחֲמוּ. מִי שֶׁנִּשְׁרָו כְּלָיו בְּדַרְדַּךְ בְּמַיִם, מְהַלְךְ בְּהֵן וְאִינוּ חוֹשֵׁשׁ. הַגִּיעַ לְחֻצֵר הַחִיצוֹנָה, שׁוֹטְחֵן בְּחֻמָּה, אֲבָל לֹא כְּנֶגֶד הָעַם:

ה. הַרוֹחֵץ בְּמֵי מְעָרָה וּבְמֵי טְבַרְיָא וְנִסְתַּפְּג, אֲפָלוּ בְּעֵשֶׂר אֱלוֹנְטִיאוֹת, לֹא יִבִּיאַם בִּידוֹ. אֲבָל עֲשֶׂרָה בְּנֵי אָדָם מִסְתַּפְּגִין בְּאֱלוֹנְטִיַת אַחַת פְּנִיחֵם יְדִיחֵם וְרַגְלֵיחֵם, וּמְבִיאִין אוֹתָהּ בִּידָן:

ו. סָכִין וּמְשֻׁמְשֵׁין בְּבָנֵי מַעִים, אֲבָל לֹא מִתְעַמְלִין וְלֹא מִתְנַרְדִּין. אִין יוֹרְדִין לְקוֹרְדִימָה, וְאִין עוֹשִׂין אֲפַקְטוּזִין, וְאִין מַעֲצִבִין אֵת הַקָּטָן, וְאִין מַחְזִירִין אֵת הַשֶּׁבֶר. מִי שֶׁנִּפְרָקָה יְדוֹ וְרַגְלוֹ, לֹא יִטְרַפֵּם בְּצוֹנֵן, אֲבָל רוֹחֵץ הוּא כְּדַרְכּוֹ, וְאִם נִתְרַפָּא נִתְרַפָּא:

ס

ברכות פרק א'

א. מֵאִמְתֵי קוֹרִין אֵת שְׁמַע בְּעָרְבִית. מִשְׁעָה שֶׁהַכֹּהֲנִים נִכְנְסִים לְאֲכַל בְּתְרוּמָתָן, עַד סוֹף הָאֲשֻׁמוּרָה הָרֵאשׁוֹנָה, דְּבָרֵי רַבִּי אֱלִיעֶזֶר. וּחְכָמִים אוֹמְרִים, עַד חֲצוֹת. רַבֵּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר, עַד שְׁיַעֲלָה עֲמוּד הַשָּׁחַר. מַעֲשֵׂה שְׁבִאוּ בְּנֵיו מִבֵּית הַמִּשְׁתָּה, אָמְרוּ לוֹ, לֹא קָרִינוּ אֵת

שָׁמַע. אָמַר לָהֶם, אִם לֹא עָלָה עִמּוּד הַשָּׁחַר, חִיבִין אַתֶּם לְקָרוֹת.
וְלֹא זֶה בְּלִבְדָּה, אֲלֵא כָּל מָה שְׁאָמְרוּ חֲכָמִים עַד חֲצוֹת, מִצּוֹתֵן עַד
שְׁיַעְלָה עִמּוּד הַשָּׁחַר. הַקָּטָר חֲלָבִים וְאַבְרִים, מִצּוֹתֵן עַד שְׁיַעְלָה
עִמּוּד הַשָּׁחַר. וְכָל הַנְּאֻכָּלִים לְיוֹם אֶחָד, מִצּוֹתֵן עַד שְׁיַעְלָה עִמּוּד
הַשָּׁחַר. אִם בֶּן, לָמָּה אָמְרוּ חֲכָמִים עַד חֲצוֹת, כְּדִי לְהִרְחִיק אֶת
הָאָדָם מִן הָעֵבֶרָה:

ב. מֵאִימְתֵי קוֹרִין אֶת שְׁמַע בְּשַׁחְרִית. מְשִׁיבִיר בֵּין תְּכַלֵּת לְלֶכֶן.
רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר, בֵּין תְּכַלֵּת לְכַרְתִּי. וְגוֹמְרָה עַד הַנֶּיץ הַחֲמָה. רַבִּי
יְהוֹשֻׁעַ אוֹמֵר, עַד שְׁלֹשׁ שָׁעוֹת, שָׁכֵן דֶּרֶךְ בְּנֵי מַלְכִים לַעֲמֹד בְּשֹׁלֵשׁ
שָׁעוֹת. הַקּוֹרָא מִכָּאֵן וְאֵילֶךְ לֹא הִפְסִיד, כְּאָדָם הַקּוֹרָא בַתּוֹרָה:

ג. בֵּית שְׁמַאי אוֹמְרִים, בְּעֶרְבַּ כָּל אָדָם יָטוּ וְיִקְרְאוּ, וּבִבְקָר יַעֲמִדוּ,
שְׁנֵאֵמַר וּבְשִׁכְבָּךְ וּבְקוֹמְךָ. וּבֵית הֵלֵל אוֹמְרִים, כָּל אָדָם קוֹרָא
כְּדַרְכּוֹ, שְׁנֵאֵמַר וּבְלִכְתֶּךָ בְּדַרְכֶּךָ. אִם בֶּן, לָמָּה נֵאֶמֶר וּבְשִׁכְבָּךְ
וּבְקוֹמְךָ, בְּשַׁעָה שְׁבִנִי אָדָם שׁוֹכְבִים, וּבְשַׁעָה שְׁבִנִי אָדָם עוֹמְדִים.
אָמַר רַבִּי טַרְפוֹן, אֲנִי הָיִיתִי כֹּא בְּדַרְכֶּךָ, וְהִטַּתִּי לְקָרוֹת, כְּדַבְּרֵי בֵּית
שְׁמַאי, וְסַכַּנְתִּי בְּעֵצְמִי מִפְּנֵי הַלְּסָטִים. אָמְרוּ לוֹ, כְּדִי הָיִיתָ לְחֹב
בְּעֵצְמְךָ, שְׁעֵבַרְתָּ עַל דְּבָרֵי בֵּית הֵלֵל:

ד. בַּשָּׁחַר מְבָרַךְ שְׁתֵּים לְפָנֶיהָ וְאַחַת לְאַחֲרֶיהָ, וּבְעֶרְבַּ שְׁתֵּים
לְפָנֶיהָ וְשְׁתֵּים לְאַחֲרֶיהָ. אַחַת אֶרְפָּה וְאַחַת קֶצְרָה. מְקוֹם שְׁאָמְרוּ
לְהֶאָרִיד, אֵינּוּ רִשְׁאֵי לְקֶצֶר. לְקֶצֶר, אֵינּוּ רִשְׁאֵי לְהֶאָרִיד. לְחֶתֶם,
אֵינּוּ רִשְׁאֵי שְׁלֵא לְחֶתֶם. וְשְׁלֵא לְחֶתֶם, אֵינּוּ רִשְׁאֵי לְחֶתֶם:

ה. מְזִבְרִין יְצִיאַת מְצָרִים בְּלֵילוֹת. אָמַר רַבִּי אֱלִיעֶזֶר בֶּן עֲזַרְיָה,
הָרִי אֲנִי כְּבֶן שְׁבַעִים שָׁנָה, וְלֹא זָכִיתִי שְׁתֵּאֵמֵר יְצִיאַת מְצָרִים

בְּלִילוֹת, עַד שְׁדַרְשָׁה בֶּן זֹמָא, שֶׁנֶּאֱמַר לְמַעַן תִּזְכֹּר אֶת יוֹם צִאתְךָ
מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם כָּל יְמֵי חַיֶּיךָ. יְמֵי חַיֶּיךָ, הַיָּמִים. כָּל יְמֵי חַיֶּיךָ, הַלִּילוֹת.
וְחֻכְמִים אוֹמְרִים, יְמֵי חַיֶּיךָ, הָעוֹלָם הַזֶּה. כָּל יְמֵי חַיֶּיךָ, לְהֵבִיא
לְיָמוֹת הַמָּשִׁיחַ:

מ

ברכות פרק א'

א. מֵאִימְתֵי קוֹרִין אֶת שְׁמַע בְּעֶרְבִית. מִשְׁעָה שֶׁהַכֹּהֲנִים נִכְנָסִים
לְאָכַל בְּתְרוּמָתָן, עַד סוֹף הָאֲשֻׁמוּרָה הָרִאשׁוֹנָה, דְּבָרֵי רַבִּי אֱלִיעֶזֶר.
וְחֻכְמִים אוֹמְרִים, עַד חֲצוֹת. רַבֵּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר, עַד שְׁיַעֲלָה עֲמוּד
הַשָּׁחַר. מִעֲשֵׂה שָׁבָאוּ בָּנָיו מִבֵּית הַמִּשְׁתָּה, אָמְרוּ לוֹ, לֹא קָרִינוּ אֶת
שְׁמַע. אָמַר לָהֶם, אִם לֹא עָלָה עֲמוּד הַשָּׁחַר, חֵיבִין אַתֶּם לְקָרוֹת.
וְלֹא זֶה בְּלִבְד, אֶלָּא כָּל מָה שֶׁאָמְרוּ חֻכְמִים עַד חֲצוֹת, מִצְוֹתָן עַד
שְׁיַעֲלָה עֲמוּד הַשָּׁחַר. הַקָּמַר חֲלָבִים וְאִבְרִים, מִצְוֹתָן עַד שְׁיַעֲלָה
עֲמוּד הַשָּׁחַר. וְכָל הַנֶּאֱכָלִים לְיוֹם אֶחָד, מִצְוֹתָן עַד שְׁיַעֲלָה עֲמוּד
הַשָּׁחַר. אִם בֶּן, לָמָּה אָמְרוּ חֻכְמִים עַד חֲצוֹת, כְּדֵי לְהִרְחִיק אֶת
הָאָדָם מִן הָעֵבֶרָה:

ב. מֵאִימְתֵי קוֹרִין אֶת שְׁמַע בְּשַׁחֲרִית. מִשְׁיַבִּיר בֵּין תְּכֵלֶת לְלָבָן.
רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר, בֵּין תְּכֵלֶת לְכֹרֶתִי. וְגוֹמְרָה עַד הַנֶּץ הַחֲמָה. רַבִּי
יְהוֹשֻׁעַ אוֹמֵר, עַד שְׁלֹשׁ שָׁעוֹת, שָׁכַן דֶּרֶךְ בְּנֵי מַלְכִים לְעֲמוֹד בְּשֹׁלֶשׁ
שָׁעוֹת. הַקּוֹרָא מִכָּאן וְאֵילָף לֹא הִפְסִיד, כְּאָדָם הַקּוֹרָא בְּתוֹרָה:

ג. בית שמאי אומרים, בערב כל אדם יטו ויקראו, ובבקר יעמדו, שנאמר ובשכבך ובקומך. ובית הלל אומרים, כל אדם קורא כדרך, שנאמר ובלכתך בדרך. אם כן, למה נאמר ובשכבך ובקומך, בשעה שבני אדם שוכבים, ובשעה שבני אדם עומדים. אמר רבי טרפון, אני הייתי בא בדרך, והטתי לקרות, כדברי בית שמאי, וסבנתי בעצמי מפני הלסטים. אמרו לו, כדי היית לחוב בעצמך, שעברת על דברי בית הלל:

ד. בשחר מברך שתים לפניה ואחת לאחריה, ובערב שתים לפניה ושתים לאחריה. אחת ארפה ואחת קצרה. מקום שאמרו להאריך, אינו רשאי לקצר. לקצר, אינו רשאי להאריך. לחתם, אינו רשאי שלא לחתם. ושלא לחתם, אינו רשאי לחתם:

ה. מזכירין יציאת מצרים בלילות. אמר רבי אלעזר בן עזריה, הרי אני כבן שבועים שנה, ולא זכיתי שתאמר יציאת מצרים בלילות, עד שדרשה בן זומא, שנאמר למען תזכר את יום צאתך מארץ מצרים כל ימי חייך. ימי חייך, הימים. כל ימי חייך, הלילות. וחכמים אומרים, ימי חייך, העולם הזה. כל ימי חייך, להביא לימות המשיח:

ע

שביעית פרק א'

א. עד אימתי חורשין בשדה האילן ערב שביעית. בית שמאי אומרים, כל זמן שהוא יפה לפרי. ובית הלל אומרים, עד העצרת. וקרובין דברי אלו להיות כדברי אלו:

ב. איזהו שדה האילן, כל שלשה אילנות לבית סאה, אם ראויין לעשות כפר דבלה של ששים מנה באיטלקי, חורשים כל בית סאה בשבילן. פחות מכאן, אין חורשין להן אלא מלא האורה וסלו חוצה לו:

ג. אחד אילן סרק ואחד אילן מאכל, רואין אותן כאלו הם תאנים. אם ראויים לעשות כפר דבלה של ששים מנה באיטלקי, חורשים כל בית סאה בשבילן. פחות מכאן, אין חורשים להם אלא לצרכן:

ד. היה אחד עושה כפר דבלה ושנים אין עושין, או שנים עושין ואחד אינו עושה, אין חורשין להם אלא לצרכן, עד שיהיו משלשה ועד תשעה. היו עשרה, מעשרה ולמעלה, בין עושין בין שאינן עושין, חורשין כל בית סאה בשבילן. שנאמר בחריש ובקציר תשבת, אין צריך לומר חריש וקציר של שביעית, אלא חריש של ערב שביעית שהוא נכנס בשביעית, וקציר של שביעית שהוא יוצא למוצאי שביעית. רבי ישמעאל אומר, מה חריש רשות, אף קציר רשות, יצא קציר העמר:

ה. שלשה אילנות של שלשה אנשים, הרי אלו מצטרפין, וחורשין כל בית סאה בשבילן. וכמה יהא ביניהם, רבן גמליאל אומר, כדי שיהא הבקר עובר בכליו:

ו. עשר נטיעות מפזרות בתוך בית סאה, חורשין כל בית סאה בשבילן, עד ראש השנה. היו עשויות שורה ומקפות עטרה, אין חורשין להם אלא לצרכן:

ז. הנטיעות והדלועים, מצטרפין לתוך בית סאה. רבן שמעון בן גמליאל אומר, כל עשרה דלועים לבית סאה, חורשין כל בית סאה עד ראש השנה:

ח. עד אימתי נקראו נטיעות. רבי אלעזר בן עזריה אומר, עד שיחלו. רבי יהושע אומר, בת שבע שנים. רבי עקיבא אומר, נטיעה כשמה. אילן שנגמם והוציא חליפין, מטפח ולמטה כנטיעה, מטפח ולמעלה, פאילן, דברי רבי שמעון:

ב

שבת פרק כ"א

א. נוטל אדם את בנו והאבן בידו, וכלפלה והאבן בתוכה. ומטלטלין תרומה טמאה עם הפהורה ועם החלין. רבי יהודה אומר, אף מעלין את המדמע באחד ומאה:

ב. האבן שעל פי החבית, מטה על צדה והיא נופלת. היתה בין החביות, מגביהה ומטה על צדה והיא נופלת. מעות שעל הכר, נוער את הכר והן נופלות. היתה עליו לשלשת, מקנחה בסמרטוט. היתה של עור, נותנין עליה מים עד שתכלה:

ג. בית שמאי אומרים, מגביהין מן השלחן עצמות וקלפין. ובית הלל אומרים, נוטל את הטבלה פלה ומנערה. מעבירין מלפני השלחן פרוזין פחות מבזית ושער של אפונין ושער של עדשים, מפני שהוא מאכל בהמה. ספוג, אם יש לו עור בית אחיזה, מקנחין בו, ואם לאו, אין מקנחין בו. וחכמים אומרים, בין כך ובין כך, נוטל בשבת, ואינו מקבל טמאה:

ד

סנהדרין פרק א'

א. דיני ממונות, בשלשה. גזלות וחבלות, בשלשה. נזק וחצי נזק, תשלומי כפל ותשלומי ארבעה וחמשה, בשלשה. האונם והמפתה והמוציא שם רע, בשלשה, דברי רבי מאיר. וחכמים אומרים, מוציא שם רע, בעשרים ושלשה, מפני שיש בו דיני נפשות:

ב. מכות, בשלשה. משום רבי ישמעאל אמרו, בעשרים ושלשה. עבור החדש, בשלשה. עבור השנה, בשלשה, דברי רבי מאיר. רבן שמעון בן גמליאל אומר, בשלשה מתחילין, ובחמשה נושאים ונותנים, וגמריין בשבעה. ואם גמרו בשלשה, מעברת:

ג. סמיכת זקנים ועריפת עגלה, בשלשה, דברי רבי שמעון. ורבי יהודה אומר, בחמשה. החליצה והמאונין, בשלשה. נטע רבעי ומעשר שני שאין דמיו ידועין, בשלשה. ההקדשות, בשלשה. הערכין המטלטלין, בשלשה. רבי יהודה אומר, אחד מהן כהן. והקרקעות, תשעה וכהן. ואדם, כיוצא בהן:

ד. דיני נפשות, בעשרים ושלשה. הרובע והנרבע, בעשרים ושלשה, שנאמר והרגת את האשה ואת הבהמה, ואומר ואת הבהמה תהרגו. שור הנסקל, בעשרים ושלשה, שנאמר השור יסקל וגם בעליו יומת, כמיתת בעלים כד מיתת השור. הזאב והארי, הדב והנמר והברדלם והנחש, מיתתן בעשרים ושלשה.

רבי אליעזר אומר, כל הקודם להרגו, זכה. רבי עקיבא אומר, מיתתן בעשרים ושלשה:

ה. אין דנין לא את השבט ולא את נביא השקר ולא את כהן גדול, אלא על פי בית דין של שבעים ואחד. ואין מוציאין למלחמת הרשות, אלא על פי בית דין של שבעים ואחד. אין העיר ועל העזרות, אלא על פי בית דין של שבעים ואחד. אין עושין סנהדריות לשבטים, אלא על פי בית דין של שבעים ואחד. אין עושין עיר הנדחת, אלא על פי בית דין של שבעים ואחד. ואין עושין עיר הנדחת בספר, ולא שלשה, אבל עושין אחת או שתים:

ו. סנהדרי גדולה היתה של שבעים ואחד, וקטנה של עשרים ושלשה. ומנין לגדולה שהיא של שבעים ואחד, שנאמר אספה לי שבעים איש מזקני ישראל, ומשה על גביהו, הרי שבעים ואחד. רבי יהודה אומר, שבעים. ומנין לקטנה שהיא של עשרים ושלשה, שנאמר ושפטו העדה וגו' והצילו העדה, עדה שופטת ועדה מצלת, הרי כאן עשרים. ומנין לעדה שהיא עשרה, שנאמר עד מתי לעדה הרעה הזאת, יצאו יהושע וכלב. ומנין להביא עוד שלשה, מפושמע שנאמר לא תהיה אחרי רבים לרעה, שומע אני שאהיה עמהם לטובה, אם כן למה נאמר אחרי רבים להטות, לא כהפיתך לטובה הפיתך לרעה. הפיתך לטובה על פי אחד, הפיתך לרעה על פי שנים, ואין בית דין שקול, מוסיפין עליהם עוד אחד, הרי כאן עשרים ושלשה. וכמה יהא בעיר ותהא ראויה לסנהדרין, מאה ועשרים. רבי נחמיה אומר, מאתים ושלשים, כנגד שרי עשרות:

ל

סוכה פרק ג'

א. לולב הגזול והיבש, פסול. של אִשְׁרָה וְשֵׁל עֵיר הַנְּדָחַת, פסול. נקטם ראשו, נִפְרָצוּ עָלָיו, פסול. נִפְרְדוּ עָלָיו, כָּשֶׁר. רַבִּי יְהוּדָה אומר, וְאִגְדָּנוּ מְלַמְעָלָה. צְנִי הַר הַבְּרוּז, כְּשֵׁרוֹת. לולב שִׁישׁ בּוֹ שְׁלֵשָׁה טַפְחִים כְּדֵי לְנַעֲנַע בּוֹ, כָּשֶׁר:

ב. הַדָּם הַגָּזוּל וְהַיָּבֵשׁ, פסול. שֵׁל אִשְׁרָה וְשֵׁל עֵיר הַנְּדָחַת, פסול. נקטם ראשו, נִפְרָצוּ עָלָיו אוֹ שִׁהְיוּ עֲנָבָיו מְרֻבּוֹת מֵעָלָיו, פסול. וְאִם מֵעֵטָן, כָּשֶׁר. וְאִין מִמַּעֲטִין בְּיוֹם טוֹב:

ג. עֲרֵבָה גְזוּלָה. וַיִּבְשָׁה, פסולה. שֵׁל אִשְׁרָה וְשֵׁל עֵיר הַנְּדָחַת, פסולה. נקטם ראשה, נִפְרָצוּ עָלֶיהָ, וְהִצְפִּצְפָה, פסולה. כְּמוֹשָׁה, וְשִׁנְשָׁרוּ מִקְצַת עָלֶיהָ, וְשֵׁל בַּעַל, כָּשֶׁרָה:

ד. רַבִּי יִשְׁמַעֵאל אומר: שְׁלֵשָׁה הַדָּסִים וְשִׁתֵּי עֲרֻבוֹת לולב אֶחָד וְאֶתְרוּג אֶחָד, אִפְלוּ שְׁנַיִם קְטוּמִים וְאֶחָד אֵינוֹ קְטוּם. רַבִּי טַרְפוֹן אומר, אִפְלוּ שְׁלֹשֶׁתָן קְטוּמִים. רַבִּי עֲקִיבָא אומר: כָּשֶׁם שֶׁלולב אֶחָד וְאֶתְרוּג אֶחָד, כֵּן הַדָּם אֶחָד וְעֲרֵבָה אַחַת:

ה. אֶתְרוּג הַגָּזוּל וְהַיָּבֵשׁ, פסול. שֵׁל אִשְׁרָה וְשֵׁל עֵיר הַנְּדָחַת, פסול. שֵׁל עֲרָלָה, פסול. שֵׁל תְּרוּמָה טַמְאָה, פסול. שֵׁל תְּרוּמָה מְהוּרָה, לֹא יטוּל; וְאִם נִטַּל, כָּשֶׁר. שֵׁל דְּמַאי, בֵּית שְׁמַאי פּוֹסְלִין, וּבֵית הַלֵּל מְכַשְׁרִין. שֵׁל מֵעֵשֶׂר שְׁנֵי בִירוּשָׁלַיִם, לֹא יטוּל; וְאִם נִטַּל, כָּשֶׁר:

ו. עֲלֵתָה חֲזוּיָת עַל רַבּוֹ, נִטְלָה פְּטָמְתּוֹ, נִקְלָה, נִסְדָּק, נִקְבַּ וְחָסַר
כָּל שְׁהוּא, פָּסוּל. עֲלֵתָה חֲזוּיָת עַל מְעוּטוֹ, נִטְלַ עֲקָצוֹ, נִקְבַּ וְלֹא
חָסַר כָּל שְׁהוּא, כָּשֶׁר. אֶתְרוּג הַכּוּשִׁי, פָּסוּל. וְהִירָק כְּכַרְתִּי, רַבִּי
מֵאִיר מְכַשִּׁיר, וְרַבִּי יְהוּדָה פּוֹסֵל:

ז. שְׁעוֹר אֶתְרוּג הַקָּטָן, רַבִּי מֵאִיר אֹמֵר, כְּאֶגּוֹז. רַבִּי יְהוּדָה אֹמֵר,
כְּבִיצָה. וּבְגָדוֹל, כְּדִי שְׂיֵאֲחֻז שְׁנַיִם בְּיָדוֹ אַחַת, דְּבָרֵי רַבִּי יְהוּדָה.
רַבִּי יוֹסֵי אֹמֵר, אֶפְלוּ בִשְׁתֵּי יָדָיו:

ח. אֵין אוֹגְדִין אֶת הַלּוּלָב אֶלָּא בְּמִינוֹ, דְּבָרֵי רַבִּי יְהוּדָה. רַבִּי מֵאִיר
אֹמֵר, אֶפְלוּ בְּמִשְׁיָחָה. אֹמֵר רַבִּי מֵאִיר, מַעֲשֶׂה בְּאֲנָשֵׁי יְרוּשָׁלַיִם,
שְׁהִיו אוֹגְדִין אֶת לּוּלְבֵיהֶן בְּגִימוּנֵיזֵת שֶׁל זָהָב. אֹמְרוּ לוֹ, בְּמִינוֹ הָיוּ
אוֹגְדִין אוֹתוֹ מִלְמַטָּה:

ט. וְהִכֵּן הָיוּ מְנַעֲנְעִין? בְּהוֹדוֹ לַה' תְּחִלָּה וְסוֹף, וּבְאֲנָא ה' הוֹשִׁיעָה
נָא, דְּבָרֵי בֵּית הַלֵּל. וּבֵּית שְׂמַאי אוֹמְרִים, אַף בְּאֲנָא ה' הַצְּלִיחָה
נָא. אֹמֵר רַבִּי עֲקִיבָא: צוֹפֶה הָיִיתִי בְּרַבֵּן גְּמְלִיאֵל וּבְרַבִּי יְהוֹשֻׁעַ,
שְׁכַּל הָעָם הָיוּ מְנַעֲנְעִים אֶת לּוּלְבֵיהֶן, וְהֵן לֹא נִעְנְעוּ אֶלָּא בְּאֲנָא
ה' הוֹשִׁיעָה נָא. מִי שְׂבָא בְּדֶרֶךְ וְלֹא הָיָה בְּיָדוֹ לּוּלָב לְטַל, לְכַשְׁיִכְנָם
לְבֵיתוֹ יְפוּל עַל שְׁלַחְנוֹ. לֹא נִטְלַ שְׁחָרִית, יְפוּל בֵּין הָעַרְבִים, שְׁכַּל
הַיּוֹם כָּשֶׁר לְלוּלָב:

י. מִי שְׁהָיָה עֹבֵד אוֹ אִשָּׁה אוֹ קָטָן מְקַרֵּין אוֹתוֹ, עוֹנֶה אַחֲרֵיהֶן מִה
שְׁהֵן אוֹמְרִין, וְתָהִי לוֹ מְאָרְהָ. אִם הָיָה גָדוֹל מְקַרָּא אוֹתוֹ, עוֹנֶה
אַחֲרָיו הַלְלוּיָהּ:

יא. מְקוֹם שְׁנֵהֲגוּ לְכַפֵּל, יְכַפֵּל. לְפֶשֶׁט, יְפֶשֶׁט. לְבֶרֶךְ, יְבֶרֶךְ. הַכֹּל

בְּמִנְהַג הַמְּדִינָה. הַלּוֹקֵחַ לּוֹלֵב מִחֲבָרוֹ בְּשַׁבְּעִית, נוֹתֵן לוֹ אֶתְרוּג
בְּמִתְנָה, לְפִי שְׂאִין רִשְׁאֵי לְלִקְחוֹ בְּשַׁבְּעִית:

יב. בְּרֵאשׁוֹנָה הָיָה לּוֹלֵב נִטְלָל בְּמִקְדָּשׁ שַׁבְּעָה, וּבְמִדִּינָה יוֹם אֶחָד.
מִשְׁחָרֵב בֵּית הַמִּקְדָּשׁ, הִתְקִין רַבֵּן יוֹחָנָן בֶּן זַבְּדַי שְׂיֵהָא לּוֹלֵב נִטְלָל
בְּמִדִּינָה שַׁבְּעָה, זָכַר לְמִקְדָּשׁ; וְשְׂיֵהָא יוֹם הַגֶּפֶה כֹּלֹּ אֶסוּר:

יג. יוֹם טוֹב הָרֵאשׁוֹן שֶׁל חֹג שֶׁחָל לַהֲיוֹת בְּשַׁבָּת, כָּל הָעָם מוֹלִיכִין
אֶת לּוֹלְבֵיהֶן לְבֵית הַבְּנֵסֶת. לְמַחֲרַת מִשְׁכִּימִין וּבֹאִין, כָּל אֶחָד וְאֶחָד
מִכּוּר אֶת שְׁלוֹ, וְנוֹטְלוֹ. מִפְּנֵי שֶׁאָמְרוּ חֲכָמִים: אֵין אָדָם יוֹצֵא יָדֵי
חוּבְתוֹ בְּיוֹם טוֹב הָרֵאשׁוֹן שֶׁל חֹג בְּלוֹלְבוֹ שֶׁל חֲבָרוֹ; וְשֶׁאֵר יְמוֹת
הַחֹג, אָדָם יוֹצֵא יָדֵי חוּבְתוֹ בְּלוֹלְבוֹ שֶׁל חֲבָרוֹ:

יד. רַבֵּי יוֹסִי אוֹמֵר: יוֹם טוֹב הָרֵאשׁוֹן שֶׁל חֹג שֶׁחָל לַהֲיוֹת בְּשַׁבָּת,
וְשִׁכַח וְהוֹצִיא אֶת הַלּוֹלֵב לְרִשׁוֹת הָרַבִּים, פְּטוּר, מִפְּנֵי שֶׁהוֹצִיאֹ
בְּרִשׁוֹת:

טו. מִקְבָּלַת אִשָּׁה מִיד בְּנָה וּמִיד בַּעֲלָהּ וּמִחֲזִירָתוֹ לְמִים בְּשַׁבָּת.
רַבֵּי יְהוּדָה אוֹמֵר: בְּשַׁבָּת מִחֲזִירִין, בְּיוֹם טוֹב מוֹסִיפִין, וּבְמוֹעֵד
מִחֲלִיפִין. קָטָן הַיּוֹדֵעַ לְנַעֲנַע, חַיֵּב בְּלוֹלֵב: